Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi
VNS 2/2018 vp

Valtioneuvoston paikkatietopoliittinen selonteko

Paikkatietopoliittisen selonteon visio ja tavoitteet ovat yleisesti ottaen kannatettavia. On hienoa, että paikkatiedon potentiaali on huomioitu.

Kunnissa tuotetaan paikkatietopohjaista tietoa erityisesti taajamissa. Kunnissa syntyy esim. suunnittelun pohjatietoa, suunnittelun liittyvää päätöstietoa, rakentamiseen liittyvää tietoa, kunnossapitoon liittyvää tietoa sekä erilaisiin lupaprosesseihin liittyviä tietoja. Lähtökohtaisesti yksikään katu, rakennus tai puisto ei valmistu ilman päätös- tai lupaprosessia, jossa paikkatiedot tavalla tai toisella syntyvät ja tallennetaan.

Kunnan prosessit tarvitsevat erilaisia lähtötietoja niin omista tietovarannoista kuin valtion ja muidenkin toimijoiden tietovarannoista. Ja toisaalta prosessit synnyttävät uusia lähtötietoja. Verkostomainen toiminta ja tiedon kulkeminen eri prosessien välillä on tärkeää.

Selonteossa todetaan tärkeäksi julkishallinnon paikkatietojen avaaminen. Tampereella voimassa oleva kaupunkistrategia ohjaa jo datan avaamiseen. Tampere haluaa olla älykäs datan hyödyntäjä ja datasta syntyvien innovaatioiden mahdollistaja, ja haluaa toimia uusien ratkaisujen kokeilu- ja kehitysalustana.

Kehittämistoimenpiteet

Selonteossa kuvatut kehittämiskohteet ovat kaikki vaikuttavia ja kannatettavia. Seuraavassa nostetaan esiin ja kommentoidaan muutamia kehittämiskohteita.

Osoitetiedot ovat keskeinen osa paikkatietoja, eikä niiden merkitystä voi vähätellä. Kunnassa osoitetiedot syntyvät maankäytön prosessissa eli lähiosoitetiedon antaa kunta. Lähiosoitteella tarkoitetaan rakennuksen sijaintiosoitetta huoneistotunnisteineen. Käyntiosoitetietoja ei vielä ole kansallisesti kattavasti saatavilla eikä myöskään tietoa kulkureiteistä tai rajoitteista käyntiosoitetasolla. Kehittämistyöllä saavutettavat hyödyt on kuvattu selonteossa hyvin.

Turvallisuusviranomaisten paikkatietoalustan kehittäminen asettaa erityisiä vaatimuksia ja haasteita aineistojen tietosuojalle. Käyttäjien määrä tulee kasvamaan suureksi ja erilaisten taustojen vuoksi osaaminen ja tottumukset saattavat olla hyvin erilaisia.

Paikkatiedon ekosysteemin rakentaminen julkishallinnon varaan, takaa pelkästään yrityssektorin varaan rakentamista paremmin ekosysteemin pitkäjänteisen ylläpidon ja kehittämisen. Paikkatiedon ekosysteemi tulee ja pitääkin rakentaa yhdessä eri toimijoiden kesken, mutta kokonaishallinta tulee säilyttää julkishallinnolla. Yhteistyö ja sen kehittäminen eri toimijoiden välillä on tärkeää.

Tampereen kaupunki
PL 487, 33101 TAMPERE
Puhelin 03 565 611

kirjaamo@tampere.fi
www.tampere.fi
Y-tunnus 0211675-2

Lainsäädännön uudistaminen kehityksen varmistamiseksi on keskeistä järkevän, tehokkaan ja turvallisen toiminnan mahdollistamiseksi. Lainsäädäntövalmistelun tulisi lähteä nopeasti liikkeelle, jotta paikkatietoihin liittyvää kehittämistä ja voimavaroja voitaisiin suunnata alusta saakka oikein. Kuka tekee, kuka omistaa/päättää, kuka vastaa kustannuksista?

Muita huomioita

Paikkatietojen yhteensopivuuden varmistamiseksi on huolehdittava, että käytössä ovat kaikkialla yhteiset tietomallit, jotta aineistot ovat yhteensopivia. Tiedon mallinnuksen lisäksi olennaista on tiedon laatu ja tiedon kuvaaminen (metatiedot). Tietomallinnuksen ja laadunvarmistuksen mahdollistavat parhaiten kansainvälisten ja kansallisten standardien ja suositusten valmisteluun osallistuminen, niiden ylläpito sekä käyttöönotto paikkatietoaineistojen keräämisessä, käsittelyssä ja hyödyntämisessä.

Paikkatietoja kerätään, käsitellään ja käytetään pääsääntöisesti johonkin erityiseen käyttötarkoitukseen. Toiminnan järkevyyden ja kestävyyden kannalta on keskeistä, että paikkatietotoiminta yleensäkin on aina tarvelähtöistä. Tarpeiden havaitsemiseksi ja tunnistamiseksi on erittäin oleellista, että paikkatietojen mahdollisuudet tunnetaan kaikilla yhteiskunnan aloilla ja tasoilla riittävän hyvin.

Anna Mustajoki
Kaupungingeodeetti,
Tampereen kaupunki

Jaakko Uusitalo
Kehittämispäällikkö,
Tampereen kaupunki